

Sorafenib voor schildklier carcinoom

Schildklier carcinoom

Bij u is een uitgezaaide vorm van schildklierkanker vastgesteld. Dit wordt ook wel een gemetastaseerd schildklier carcinoom genoemd.

Uw arts heeft met u over behandelingsmogelijkheden gesproken. U staat op het punt te starten met een doelgerichte therapie, sorafenib.

Voor meer informatie over schildklierkanker zie: www.kanker.nl

<https://www.kanker.nl/bibliotheek/schildklierkanker/wat-is/548-schildklierkanker>

Doelgerichte therapie

Doelgerichte therapie met medicijnen is naast chemotherapie en radiotherapie een behandeling tegen kanker. De doelgerichte medicijnen hebben tot doel om kankercellen te remmen in hun groei.

Meer informatie hierover kunt u lezen in de folder 'Doelgerichte therapie'.

Nexavar® bevat de werkzame stof sorafenib, dat een zogenaamde angiogenese remmer is. Tumorcellen maken groeifactoren voor nieuwe bloedvaten die de tumor van zuurstof en voedingsstoffen kunnen voorzien. De cellen die bloedvaten bekleden (endotheelcellen) hebben receptoren die de groeifactoren herkennen en de aanmaak van nieuwe cellen in gang zetten. Sorafenib blokkeert de receptoren en daarmee de aanmaak van nieuwe bloedvaten en heeft daardoor een remmend effect op tumorgroei.

Behandelplan

Sorafenib is een behandeling in de vorm van tabletten die u thuis kunt innemen. Er wordt meestal gestart met een dosering van eenmaal daags 200 mg. Afhankelijk van de bijwerkingen kan de dosering opgehoogd worden tot maximaal tweemaal daags 400 mg. De tabletten neemt u in principe elke dag in.

Op de dag dat u start met de behandeling, laat u eerst bloedprikken, waarna u de internist-oncoloog op de polikliniek bezoekt. Op basis van hoe het met u gaat en de uitslag van de bloedwaarden, zal vastgesteld worden of u de behandeling kunt krijgen. De tabletten worden dan door de internist-oncoloog voorgeschreven op een recept. U kunt deze medicijnen bestellen bij apotheek de Sprong in het UMCG. De apotheek heeft enige tijd nodig om het recept voor u te bereiden.

Uiteraard kunt u uw vragen stellen tijdens het polikliniek bezoek. Wij raden u aan om deze op een briefje te verzamelen.

In het begin heeft u waarschijnlijk wekelijks en later iedere vier weken weer een afspraak op de polikliniek van afdeling Medische Oncologie en wordt er bloed geprikt. Op basis van hoe het met u gaat en de uitslag van de bloedwaarden, zal vastgesteld worden of u met de behandeling door kan gaan. U krijgt dan opnieuw een recept dat via de apotheek de Sprong geleverd zal worden. Soms moet de behandeling uitgesteld of aangepast worden vanwege de nog niet herstelde bijwerkingen.

Tijdens de behandeling zal goed worden gelet op de werking en bijwerkingen. Als de werking goed is en de bijwerkingen acceptabel zijn, kan de internist-oncoloog besluiten om door te gaan met de behandeling.

Één van de bijwerkingen van sorafenib is vermindering van de hartspierfunctie. Voor dat met de behandeling gestart kan worden, zal de hartspierfunctie onderzocht worden met behulp van een MUGA-scan. Deze scan zal tijdens de behandeling herhaald worden.

Inname sorafenib tabletten:

- Neem de tabletten in volgens het voorschrift van de internist-oncoloog
- De tabletten zonder kauwen doorslikken met water
- De tabletten zonder voedsel innemen of met een vetarme maaltijd.
- Bij braken niet de dosis herhalen
- Als u een dosis bent vergeten, neem dan niet alsnog de dosis in en verdubbel de volgende dosis niet, maar neem de tabletten in zoals ze zijn voorgeschreven.

Neem geen producten die grapefruit(sap), bittere sinaasappels (marmelade) of pommelos bevatten gedurende 7 dagen voor het starten met sorafenib en gedurende de tijd dat u sorafenib inneemt.

Andere medicijnen

Sommige geneesmiddelen kunnen invloed hebben op de werking van sorafenib, of kunnen de kans op bijwerkingen vergroten. Sorafenib kan ook invloed hebben op de werking van sommige andere geneesmiddelen.

Gebruikt u naast sorafenib nog andere geneesmiddelen, of heeft u dat kort geleden gedaan of bestaat de mogelijkheid dat u in de nabije toekomst andere geneesmiddelen gaat gebruiken? Vertel dat dan aan uw internist-oncoloog of oncologieverpleegkundige. Dit geldt voor receptgeneesmiddelen, maar ook voor niet-receptgeneesmiddelen, vitamines en kruidengeneesmiddelen.

Situaties waarin u direct telefonisch contact op moet nemen met het ziekenhuis:

Koorts:

- bij één keer koorts boven 38.5 graden
- bij twee maal achter elkaar 38 graden koorts in een tussentijd van 6 uur
- bij koude rillingen

Misselijkheid en braken:

- bij ernstig en aanhoudend braken gedurende 24 uur of langer
- bij tekenen van uitdroging: droge mond, droge huid, weinig of niet meer plassen, donkere urine

Diarree:

- bij langer dan 24 uur aanhoudende diarree
- bij tekenen van uitdroging: droge mond, droge huid, weinig of niet meer plassen, donkere urine

Obstipatie/Verstopping van de ontlasting:

- bij langer dan drie dagen aanhoudende obstipatie (harde ontlasting en/of verstopping)

Andere situaties waarin u direct moet bellen:

- bij aanhoudend bloeden van een wondje (langer dan 15 minuten)
- bij een lang aanhoudende bloedneus (langer dan 15 minuten)
- bij heviger bloedverlies tijdens menstruatie
- bij hartkloppingen en duizeligheid
- bij plotseling optredende kortademigheid, een gevoel van benauwdheid of een snelle ademhaling die u niet kunt corrigeren
- bij pijnlijke plekjes in de mond en moeite met slikken waardoor u niet kunt eten of drinken
- bij een pijnlijk en branderig gevoel bij het plassen
- bij aanhoudende pijn of een branderig gevoel op de plaats van toediening van cytostatica
- bij pijnlijke handen en voeten
- bij elk ander nieuw verschijnsel

Voeding tijdens en na behandeling

Goede voeding en een stabiel lichaamsgewicht zijn belangrijk. Het vergroot de mogelijkheid om een behandeling te doorstaan en ervan te herstellen.

Goede voeding is gevarieerd en bevat:

- Voldoende energie
- Voldoende eiwitten
- Voldoende vocht
- Vitamines en mineralen

De internist-oncoloog of de oncologieverpleegkundige zal u naar een diëtist verwijzen als u een grote kans op voedings- of gewichtsproblemen heeft. Als u zelf vragen heeft over voeding kunt u deze altijd stellen aan uw arts of verpleegkundige.

Als u supplementen gebruikt, dan vragen wij u dit ook te bespreken met uw arts of verpleegkundige. Er kan dan worden uitgezocht of dit eventueel schadelijk is in combinatie met medicijnen voor de behandeling van kanker.

Voor meer informatie zie www.kanker.nl of www.voedingenkankerinfo.nl

Bewegen tijdens en na behandeling

Kanker en de behandeling daarvan hebben een grote impact op uw lichamelijke en geestelijke welzijn. Wetenschappelijk onderzoek leert dat regelmatig bewegen na de behandeling een belangrijke bijdrage kan leveren aan het opbouwen van de conditie en aan het herstel. Ook beweging tijdens de behandeling kan een positieve invloed hebben.

Bewegen tijdens een behandeling vanwege kanker is meestal veilig. Vraag uw internist-oncoloog of oncologieverpleegkundige advies over bewegingsactiviteiten die in uw situatie geschikt zijn en neem contact met hen op als u meer dan “normale” klachten ondervindt ten gevolge van het bewegen.

Werken tijdens en na behandeling

Aan het werk blijven of het werk weer oppakken na een periode van afwezigheid kan ten goede komen aan uw welbevinden en herstel. Werk kan, naast een inkomen, afleiding en houvast bieden: de aandacht gaat even niet uit naar de ziekte, maar naar andere zaken. Ook vinden veel mensen het sociale contact met collega's prettig.

De mate waarin mensen wel of niet kunnen werken tijdens en na de behandeling is afhankelijk van verschillende factoren. Indien uw ziekte, de bijwerkingen van de behandeling, en de soort werkzaamheden die u doet het toelaten, raden wij u aan om (voor een deel) aan het werk te blijven tijdens de behandeling. Hiervoor zijn geen algemene adviezen te geven. Bespreekt u daarom uw persoonlijke situatie met de internist-oncoloog of oncologieverpleegkundige.

Er zijn wel algemene tips en adviezen over het onderhouden van contact met uw werkgever, overleg met uw bedrijfsarts, en wetgeving. Deze informatie kunt u bijvoorbeeld vinden op de website www.kanker.nl of in de folder “Wat en hoe bij Kanker en Werk. Handleiding voor mensen die kanker hebben (gehad)” (te verkrijgen via de oncologieverpleegkundige of in het Informatiecentrum Oncologie).

Bijwerkingen en adviezen

Bij het opstellen van deze lijst is gestreefd naar een volledige weergave van alle bijwerkingen die bij uw behandeling op kunnen treden, maar dit houdt niet in dat alle genoemde bijwerkingen zich ook daadwerkelijk zullen voordoen. Het uitblijven van bijwerkingen wil niet zeggen dat de behandeling niet aanslaat. De volgorde waarin de bijwerkingen vermeld staan is willekeurig.

De volgende bijwerkingen kunnen optreden:

1. Haaruitval (geringe kans op)
2. Misselijkheid en braken
3. Smaakverandering
4. Invloed op de werking van het beenmerg
5. Diarree
6. Irritatie en/of ontsteking van het mondslijmvlies
7. Vermoeidheid/verminderde energie
8. Huidreactie op handpalmen en voetzolen
9. Invloed op seksualiteit en zwangerschap
10. Hartklachten
11. Verhoogde bloeddruk

Hieronder vindt u een uitgebreide beschrijving van de bijwerkingen en adviezen.

1. Haaruitval (geringe kans op)

De behandeling die u krijgt kan haaruitval veroorzaken. Uit ervaring weten we echter dat in dit schema en met deze doseringen de meeste patiënten geen haaruitval krijgen. Valt uw haar toch uit, meld dit aan de verpleegkundige, zodat zij de adviezen met u kan bespreken.

2. Misselijkheid en braken

Door de behandeling kunt u last krijgen van misselijkheid en braken. De mate waarin misselijkheid voorkomt, verschilt van persoon tot persoon, zelfs bij dezelfde behandeling. Er zijn tegenwoordig goede medicijnen waarmee dit kan worden voorkomen of verminderd. Indien nodig krijgt u van de internist-oncoloog een recept mee, voor medicijnen tegen de misselijkheid. Het is belangrijk dat u deze medicijnen volgens voorschrift gebruikt.

3. Smaakverandering

Door de behandeling kunt u last krijgen van smaakverandering of smaakvermindering. Eten dat u anders lekker vond smaakt nu niet meer en eten dat u normaal gesproken niet lekker vond smaakt u nu misschien juist wel. U kunt daarom wat met de voeding experimenteren om uit te vinden welke voeding het beste bij uw veranderde smaak past.

Meer informatie kunt u lezen in de folder 'Voeding bij kanker' van KWF Kankerbestrijding.

4. Invloed op de werking van het beenmerg

Door de behandeling kan remming van de aanmaak van nieuwe bloedcellen door het beenmerg optreden. Dit is een tekort aan verschillende bloedcellen. Deze bloedcellen zijn: rode bloedcellen (erythrocyten), witte bloedcellen (leukocyten) en bloedplaatjes (trombocyten). Deze remming van de aanmaak van bloedcellen is tijdelijk van aard. U kunt zelf niets doen om dit te voorkomen of te veranderen. Wanneer de aanmaak te sterk geremd wordt, zal er minder medicijn gegeven worden.

Tekort aan deze cellen kunnen verschillende klachten geven:

- Een verminderd aantal rode bloedcellen geeft kans op bloedarmoede. Verschijnselen hiervan zijn onder andere vermoeidheid, kortademigheid en duizeligheid.
- Een verminderd aantal witte bloedcellen geeft een verhoogde kans op infecties. Een infectie is te herkennen aan een temperatuur van 38,5°C of hoger al dan niet in combinatie met koude rillingen. Ook een temperatuur rond 38°C gedurende langer dan 6 uur kan wijzen op een infectie.
- Een verminderd aantal bloedplaatjes geeft een verhoogde kans op blauwe plekken, een bloedneus en bloedend tandvlees. Ook kan het bloedverlies tijdens de menstruatie heviger zijn dan u normaal gewend bent.

5. Diarree

Door de behandeling kunt u diarree krijgen. Diarree is een waterige dunne ontlasting meer dan vier keer per dag. De opname van vocht is dan verstoord door irritatie van het slijmvlies van de darm en een verandering in de stofwisseling van de dunne darm. Als u diarree heeft worden voedingsstoffen in de darmen minder goed opgenomen.

Klachten die hiermee gepaard kunnen gaan:

- buikpijn/buikkrampen
- frequente aandrang
- dunne ontlasting
- veranderde kleur van de ontlasting
- overgevoeligheid voor bepaalde voedingsmiddelen

Daarbij kunnen ook de volgende verschijnselen optreden:

- pijn en huidirritatie van het gebied rond de anus
- droge mond en droge huid
- donkere urine en veel minder vaak plassen

Advies:

Wanneer u last heeft van diarree is het belangrijk dat u veel drinkt om het vochtverlies aan te vullen. Uw arts kan u medicijnen voorschrijven om diarree te voorkomen of verminderen.

Bij de volgende klachten moet u contact opnemen met het ziekenhuis:

- diarree die langer dan twee dagen aanhoudt
- bloed bij de ontlasting
- diarree in combinatie met braken

6. Irritatie en/of ontsteking van het mondslijmvlies

Door sorafenib kan het mondslijmvlies geïrriteerd raken.

U kunt klachten krijgen variërend van overgevoeligheid van het mondslijmvlies tot ontstekingen. Daarom is een goede mondverzorging erg belangrijk. Ondanks goede hygiëne kan het gebeuren dat u niet meer kunt poetsen door pijnlijke plekjes en blaartjes, dit moet u melden aan de internist-oncoloog.

7. Vermoeidheid/verminderde energie

U kunt merken dat u tijdens deze behandeling minder energie heeft, sneller vermoeid raakt en emotioneel kunt zijn. Houd hier rekening mee in uw dagelijks leven; neem voldoende tijd om te rusten, maar probeer rust wel af te wisselen met activiteiten. Dagelijkse activiteiten kunt u gewoon blijven doen, misschien moet u het tempo wel aanpassen.

8. Huidreactie op handpalmen en voetzolen

Door de behandeling kunt u klachten aan handpalmen en/of voetzolen krijgen. Dit betreft een huidreactie die over het hele lichaam voor kan komen, maar meestal aan de handen en voeten optreedt. De meest voorkomende klachten zijn:

- roodheid
- jeuk
- pijn of gevoeligheid
- zwelling
- schilferen of vervellen van de huid

Bij deze verschijnselen moet u contact opnemen met uw behandelend internist-oncoloog of oncologieverpleegkundige.

9. Invloed op seksualiteit en zwangerschap

Ook tijdens de behandeling met sorafenib blijft geslachtsgemeenschap mogelijk. Als gevolg van de bijwerkingen kunt u echter minder of geen zin hebben in vrijen of geslachtsgemeenschap. Het is belangrijk dat u uw wensen en verwachtingen op dit gebied bespreekt met uw partner. Bij vragen op dit gebied kunt u terecht bij de internist-oncoloog of oncologieverpleegkundige.

Het is belangrijk om tijdens de behandeling met sorafenib tot 1 maand na de laatste kuur een condoom te gebruiken tijdens het vrijen. Dit is om de partner niet bloot te stellen aan eventuele schadelijke effecten van het medicijn dat zich in alle lichaamsvloeistoffen kan bevinden. Sorafenib heeft schadelijke effecten op een ongeborn kind. Ook om deze reden moet u zorgen voor goede anticonceptie.

Meer informatie over seksualiteit kunt u lezen in de folder 'Kanker en seksualiteit' van KWF Kankerbestrijding.

Zie ook: <https://www.kanker.nl/bibliotheek/seksualiteit/gevolgen/669-seksualiteit> voor aanvullende informatie.

10. Hartklachten

Behandeling met sorafenib leidt tot een verhoogd risico op hartklachten zoals pijn op de borst, hartkloppingen en benauwdheid. Wanneer deze klachten zich voordoen moet u dat direct melden aan uw arts of verpleegkundige.

11. Verhoogde bloeddruk

Door de behandeling kan uw bloeddruk veranderen.

Over het algemeen kunt u niet voelen of u een te hoge bloeddruk hebt. Alleen bij een extreem hoge bloeddruk kunt u last hebben van:

- hoofdpijn
- kortademigheid
- problemen met zien
- duizeligheid

Advies:

Als u een van bovengenoemde klachten heeft, neem dan contact op met uw behandelend internist-oncoloog of oncologieverpleegkundige.

U kunt zelf niets doen om de bloeddruk te verlagen. Er wordt tijdens de polikliniekbezoeken regelmatig gecontroleerd hoe uw bloeddruk is. Uw internist-oncoloog zal u medicijnen voorschrijven als dat nodig is.